

FREEDOM OF INFORMATION PHILIPPINES

BICOLANO VERSION
SORSOGON

www.foi.gov.ph
foi.pco@gmail.com | foi@pco.gov.ph
(02)733-1102 ; (02)733-8665

Ano an EO No. 2?

Kan Hulyo 23, 2016, pinirmahan ni Presidente Rodrigo Roa Duterte an Executive Order No. 2 na midbid man bilang Freedom of Information (FOI) Executive Order (EO). Pinoprotektahan kaini an constitutional rights kan mga namamanwaan manungod sa impormasyong may kinaaraman sa kapakanan kan publiko.

Sakop kan Executive Order an gabos na opisina kan gobyerno na nasa Executive Branch kabilang na an mga Government-Owned and Controlled Corporations (GOCCs) siring man an mga State Universities (SUs) asin State Colleges (SUCs).

Pig-oobliga kaini an mga nasa executive department, mga ahensya, bureau, asin mga opisina na isapubliko an mga rekord, kontrata, transaksyon asin iba pang mga impormasyon na pighahagad ki sarong miyembro kan publiko, apwera sa mga sensitibong impormasyon asin mga bagay na makakaapekto kan seguridad kan nasyon.

Ano an FOI?

An FOI EO sarong importanteng mekanismong makakatuwang paramaipromotir an transparency kan pang-administratibong proseso kan gobyerno.

Sa paagi kan FOI, magkakaigwang-kusog an mga namamanwaan na maggibo ki formal request para makakua kan impormasyon na kapot kan gobyerno, apwera kan mga sensitibo asin importanteng datos o impormasyon manunungod sa seguridad kan nasyon.

Binabalanse man kan FOI an padagos na pagpapaluwas nin mga pro-active information na kinakaipuhan isapubliko kan mga ahensya, malinaw asin may katotoohan.

An Freedom of Information sarong mahalagang elemento kan Good Governance Plan ni Presidente Duterte susog sa mga reforma asin inisyatibong nagsusulong kan transparency, accountability asin partisipasyon kan mga namamanwaan sa panggogobyerno.

Siisay an pwedeng mag-gibo nin FOI Request?

Sa irarom kan FOI EO, maski sisay na Filipino citizen pwedeng mag-gibo ki FOI request. Bilang polisiya, an mga mag-request kinakaipuhan magpresentar ki anuman na pruweba kan saindang aydentipikasyon (hal. passport, driver license, SSS ID o voter's ID) sa pagsumitir kan saindang FOI request.

An FOI request pwedeng gibuhon sa maski arin na opisina kan gobyerno na nasa Executive Branch kabilang na an national government, mga opisina kaini, departamento, bureau, asin iba pang mga instrumentalities pati na government-owned or controlled corporations, asin mga state universities pati mga state colleges.

May mga exceptions man sa FOI?

Igwa! Recognisado kan Konstitusyon, mga batas o ley, an mga minasunod an kunsideradong exceptions sa karapatan na maka-akses sa impormasyon:

1. Impormasyon na sakop kan pribilihiyong pang-ehekutibo;
2. Priveleged information manunungod sa seguridad asin depensa kan nasyon o pang-internasyunal na relasyon;
3. Impormasyon manunungod sa pagpapatupad kan batas asin proteksyon sa pansadiri asin pampublikong seguridad;
4. Impormasyong confidential para sa proteksyon kan privacy kan sarong tawo o mga indibidwal arog kan mga menor de edad, biktima nin kriminalidad o kan mga akusado;
5. Impormasyon, mga dokumento o rekord na midbid sa paagi nin opisyal na kapasidad asin kunsideradong opisyal kabilang an mga isinumite o ipinaluwas kan mga ahensya kan gobyerno, husgado, lupon o opisyales na may kinaaraman sa pagsagibo kan saindang trabaho, o mga kahaputan o imbestigasyon na ikinundukta ninda bilang pagtupad kan saindang administrative, regulatory o quasi-judicial power;
6. Impormasyon na makakaraot asin dai pa dapat na iluwas;
7. Mga record na nagpapadagos pa an imbestigasyon o pag-iistoryahan o impormasyon segun sa ley o sa importanteng regulasyon, dapat na ikunsiderang confidential o limitado;
8. Mga konsideradong confidential sa irarom kan banking and finance laws o amendatory laws kaini; asin
9. Iba pang mga exceptions sa karapatan sa impormasyon sa irarom kan batas asin mga regulasyunes.

Para sa iba pang mga impormasyon, bisitahon an samong website: www.foi.gov.ph

Paano mo gigibuhon an saimong FOI request?

Isurat an saimong request.

Siguraduhon na isurat an bilog mong ngaran, saen ka pwedeng makontak, asin magtao nin balidong kopya kan saindong government-issued ID bilang pruweba kan saimong pagkatawo.

Pwedeng gamiton an haman nang FOI Request Form, magpadara nin surat, mag-email, o ipadara on-line an saimong request sa eFOI portal www.foi.gov.ph.

Ipaliwanag an impormasyon na gusto mong makua.

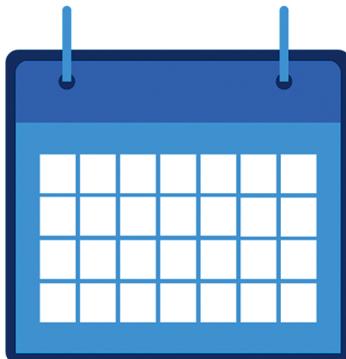
Pwede ma-request o mahagad an mga minasunod na dokumento base sa EO No. 2: Impormasyon, opisyal na mga rekord, pampublikong rekord, dokumento asin mga papeles manunungod sa opisyal na gibo transaksyon, pati na an mga government research data na ginagamit bilang basehan sa pagibo nin mga polisiya apwera sa mga dokumentong kaipuhan protektahan an pribado asin pampublikong interes.

Ibugtak an gusto mong sistema kan magiging komunikasyon saimo.

Piliin kun pan-o ka kokontakon tanganing maipaaram saimo an estado kan saimong request asin kun pan-o mo gusto maresibe an impormasyon na pighahagad mo, kun maaprubahan an saimong request.

Gaano kaawat an pagproseso kan saimong request?

Sa irarom kan FOI EO, sa laog nin 15 aldaw na may trabaho an natural na peryodo kan pagropeso. Sa peryodong ini, ika kokontakon manungod sa saimong request sa paagi kan pinili mo na sistema kan pagkomunikar saimo.

Kun maaprubahan an saimong request, pwede mong maresibe an mga hinahagad mo na dokumento sa paagi nin regular na koreo o email o ipadara sa mismong opisina kun saen ka nag-aplay kan saimong request.

Kun dai maaprubahan, ipapaliwanag saimo kan ahensya kun nata ta nadelay o dai pig-aprubaran an request mo.

Kun minsan, kaipuhan ki mas dakol na panahon kan sarong ahensya na i-review an sarong request, asin iinformaran na sana an nagrequest ki extension o dagdag na panahon hanggang 20 aldaw na may trabaho para dagos na maproseso an request.